

Meldeplikt til barneverntjenesten

Dokumentadministrator: Silje Årnes Lauvrak

Gyldig fra: 15.12.2022

Revisjon: 2.2

Godkjent av: Camilla Bruno Dunsæd

Revisjonsfrist: 15.12.2023

ID: 2134

1.0 Hensikt

- Tydeliggjøre ansattes selvstendige meldeplikt til barneverntjenesten ved bekymring for om barn utsettes for omsorgssvikt, vold eller overgrep.
- Sikre at barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling, får nødvendig hjelp og omsorg til rett tid.
- Bidra til samordnet oppfølging av barn utsatt for omsorgssvikt, vold eller overgrep.
- Avverge vold og overgrep mot barn.

2.0 Gjelder for

Alle ansatte i Kristiansand kommune.

3.0 Ansvar for gjennomføring

Alle ansatte. Kommunalsjef, enhetsledere og avdelingsledere har ansvar for å implementere prosedyren.

4.0 Beskrivelse

4.1 Oppmerksomhetsplikt

For å kunne gi barn som trenger det nødvendig omsorg og beskyttelse, er det avgjørende at barneverntjenesten blir kjent med forholdene som barn lever under. Ansatte skal derfor være oppmerksomme på forhold som kan føre til tiltak fra barneverntjenesten, jf. opplæringsloven § 15-3, barnehageloven § 46, og helsepersonelloven § 33.

Der den ansatte er bekymret for et barn, skal bekymringen nedtegnes, og i den grad det er forsvarlig så tidlig som mulig drøftes med foresatte. Ved mistanke eller kjennskap til vold eller overgrep skal foresatte som hovedregel ikke informeres. Se kapittel 5.0 om vold eller overgrep.

4.2 Meldinger til barneverntjenesten

Barneverntjenesten skaffer seg kjennskap om et barn ved å gå gjennom mottatte meldinger. Offentlige ansatte har taushetsplikt etter fvl. § 13 og helsepersonell etter helsepersonelloven § 21. Dersom melding skal sendes til barneverntjenesten må foresatte enten samtykke til at det sendes en melding, eller så må vilkårene for meldeplikten jf. bvl. § 6-4 være oppfylt.

4.2.1 Meldeplikten

Offentlige ansatte har uten hinder av taushetsplikt **plikt** melde ifra til barneverntjenesten i følgende tilfeller jf. barnevernloven § 6-4:

- a. når det er grunn til å tro at et barn blir eller vil bli mishandlet, utsatt for alvorlige mangler ved den daglige omsorgen eller annen alvorlig omsorgssvikt
- b. når det er grunn til å tro at et barn har en livstruende eller annen alvorlig sykdom eller skade og ikke kommer til undersøkelse eller behandling, eller at et barn med nedsatt funksjonsevne eller et spesielt hjelpetrengende barn ikke får dekket sitt særlige behov for behandling eller opplæring
- c. når et barn viser alvorlige atferdsvansker i form av alvorlig eller gjentatt kriminalitet, misbruk av rusmidler eller en annen form for utpreget normløs atferd (Gjelder ikke barnehage)

d. når det er grunn til å tro at et barn blir eller vil bli utnyttet til menneskehandel.

For å vurdere om vilkårene er oppfylt kan du lese [Nærmere om vilkårene for meldeplikten til barneverntjenesten](#) og [Tegn og signaler på omsorgssvikt](#).

Sentrale punkter som gjelder meldeplikt:

- Meldeplikten gjelder barn 0-18 år.
- Meldeplikten er et selvstendig ansvar. Der flere har den samme kunnskapen, fritas ikke den enkelte for plikten.
- Vilåret «grunn til å tro», innebærer at man ikke må ha sikker kunnskap for å sende melding til barneverntjenesten, men det må foreligge mer enn en vag og udefinerbar mistanke. Det må gjøres en konkret vurdering av barnets situasjon. Utgangspunktet for vurderingen vil være en kombinasjon av faglige vurderinger og observasjoner, samt tilgjengelige opplysninger og dokumentasjon om barnets situasjon.
- Der man ikke har grunn til å tro at barnet befinner seg i en situasjon som nevnt i bokstav a-d, vil den ansatte være bundet av taushetsplikten.

4.2.2 Melding til barneverntjenesten etter samtykke

I mindre alvorlige saker, hvor den ansatte vurderer at familien kan ha nytte av tiltak etter barnevernloven, men vilkårene for meldeplikten i bokstav a-d ikke er oppfylt, kan melding til barneverntjenesten sendes i samarbeid med og med samtykke fra foresatte. Meldingen skal da inneholde informasjon om foresattes syn på saken, og hvorfor de ønsker bistand av barneverntjenesten. Foresatte skal som hovedregel medvirke til innholdet i meldingen, og foresatte skal ha kopi.

4.2.3 Anonym drøfting

Barneverntjenesten tilbyr anonym drøfting i de saker hvor man er i tvil om det skal eller bør meldes. Anonym drøfting kan gis av avdeling barnevernvakt og mottak. Den enkelte ansatte må likevel foreta en faglig og uavhengig vurdering av om vilkårene for å sende melding til barneverntjenesten er tilstede.

4.3 Fremgangsmåte ved sending av bekymringsmelding

Når vilkårene for meldeplikten er oppfylt skal barneverntjenesten informeres så raskt som mulig. I Akutte saker (f.eks barn står uten omsorgspersoner, foresatte er synlig ruset, fare for vold/overgrep) kontaktes [barnevernsvakt](#) umiddelbart. Den muntlige meldingen journalføres.

Når det vurderes at meldeplikten er oppfylt, skal den ansatte:

1. Drøfte bekymringen med nærmeste leder – og definere hvilke(t) av vilkårene (a,b,c,d) som vurderes å være oppfylt. Vurderingen dokumenteres i den skriftlige meldingen. (Dersom det er uenighet om vilkårene for meldeplikten er oppfylt, har den ansatte et selvstendig ansvar for å sende melding, uavhengig av leders syn på saken.)
2. Sammen med leder vurdere foresattes involvering i forbindelse med sending av meldingen. Blant annet skal det vurderes om foresatte skal informeres, gi anledning til å samtykke, og være med i utarbeidelsen av meldingen. (Dette gjelder ikke ved mistanke om vold/overgrep, eller andre tilfeller hvor man vurderer at dette ikke vil være til barnets beste å involvere foresatte. Se kapittel 5.0 om vold og overgrep.) Der bekymringen har bygget seg opp over tid, bør bekymringen tidligere ha vært drøftet med foresatte jf. punkt. 4.1.
3. Samarbeide med leder om skrivning/ innhold i meldingen. [Digital meldeplattform](#) skal benyttes.
4. Sammen med leder vurdere om det vil være til barnets beste å bli informert om bekymringsmeldingen. Dette vurderes ut ifra barnets alder og modenhet, hva barnet har fortalt og barnets opplevde behov for støtte og hjelp. Vurderingen må dokumenteres.
5. Arkivere bekymringsmeldingen

4.4 Meldingens innhold

- Bakgrunn for din kjennskap til familien.
- Hvilken kontakt du har hatt med familien.
- Beskrivelse av hva som gjør deg bekymret, så konkret og beskrivende som mulig
 - Konkrete utsagn fra barnet/foreldre
 - Hva har du "grunn til å tro" jf. bvl. § 6-4 bokstav a-d.
- Hvilke andre instanser familien har kontakt med.
- Eventuelt pågående tiltak.
- Er det forsøkt/tilbudt veiledning/hjelp
 - Har barnet/foreldrene ønsket dette
 - Har de eventuelt gjort seg nytte av hjelpen, og eventuelt på hvilken måte

Nyttige opplysninger om foreldre i forhold til:

- Foreldres psykiske og/ eller fysiske helse
- Kjennskap til foreldrenes arbeid og/eller økonomiske situasjon
- Samarbeid
- Oppfølging av barnet
- Atferd
- Kommunikasjon og samspill mellom barn og foreldre
- Er foreldre/ barn orientert om eller samtykket til meldingen?

4.5 Hva skjer etter at bekymringsmelding er sendt?

- Melder må foreta en vurdering av om/hvilket behov det er for oppfølging av barn/foresatte etter at melding er sendt.
- Se nærmere informasjon om barnevernets oppgaver etter mottatt bekymringsmelding: [Hva skjer etter at barnevernet har mottatt en bekymringsmelding?](#)

4.6 Forsatt bekymring etter at melding er sendt

Meldeplikten kan inntre flere ganger for samme barn. Dersom det oppstår nye forhold som igjen gir grunn til å tro at det foreligger forhold som nevnt i bvl. § 6-4 bokstav a-d skal det sendes ny bekymringsmelding. Det kan også sendes ny bekymringsmelding i pågående sak.

5.0 Særlig om vold eller overgrep

Usikkerhet om meldeplikten er oppfylt:

Ved opplysninger eller mistanke om vold eller overgrep begått mot barnet av nære omsorgspersoner, eller der barnet forteller at det er vitne til vold i hjemmet, skal den ansatte i samråd med nærmeste leder vurdere å kontakte barneverntjenesten så raskt som mulig for anonym drøfting, se mer om dette i punkt 4.2.3. Dersom det er mistanke om vold og/eller overgrep, må videre vurderinger tas i tett samarbeid med barneverntjenesten og i enkelte tilfeller politiet. Den ansatte skal ikke foreta mer undersøkelser utover å sørge for å få nok opplysninger for å kunne ta stilling til om meldeplikten er oppfylt.

Meldeplikt/opplysningsplikt til barnevernstjenesten:

Når vilkårene for meldeplikten/opplysningsplikten foreligger, se pkt. 4.2.1, skal ansatte umiddelbart gi opplysningene videre til barnevernstjenesten. Den ansatte skal ikke foreta ytterligere undersøkelser for å bekrefte eller avkrefte sin bekymring. Det er barneverntjenestens oppgave å undersøke nærmere.

Situasjoner hvor det kan være aktuelt å ta direkte kontakt med politiet:

I situasjoner der det er grunn til å tro at volden er nær forestående eller det er gjentagelsesfare kan det være aktuelt for ansatte å varsle politiet (jf. avvergingsplikten – se

mer om denne under).

Dersom politiet kontaktes, skal den ansatte samtidig sende melding til barneverntjenesten.

Ivaretagelse av barnet og rutiner for informasjon til foresatte:

Der vold og/eller overgrep forekommer fra nære familiemedlemmer skal ansatte som hovedregel ikke underrette eller konfrontere foreldrene eller utøver med bekymringen eller meldingen som sendes. Dette for å hindre muligheten for påvirkning av barna for å holde volden og overgrepene skjult.

Sentrale punkter som gjelder avvergingsplikt:

- Avvergingsplikten (straffeloven § 196) inntreffer når man har kjennskap til at noen mest sannsynlig vil bli utsatt for overgrep eller alvorlig vold, eller andre alvorlige lovbrudd. F.eks ved fare for gjentakelse av vold i nære relasjoner eller seksuelle overgrep.
- Man kan straffes med bot eller fengsel inntil 1 år ved å unnlate å enten
 - Anmelde til politiet eller
 - På annen måte å søke å avverge en straffbar handling eller følgene av den, på et tidspunkt da dette fortsatt er mulig og det fremstår som sikkert

Nasjonal veileder beskriver dette nærmere: [Dinutvei - Nasjonal veiviser ved vold og overgrep](#) eller les mer på denne siden om [Avvergingsplikten](#).

6.0 Klager på bekymringsmelding

Det er ikke klagerett på beslutning om å sende bekymringsmelding, barnevernets vurdering av å åpne undersøkelsessak eller henleggelse av bekymringsmelding. Dersom foresatte mener det er begått lovbrudd kan de henvende seg til statsforvalteren.

7.0 Definisjoner

Taushetsplikt er en plikt til å hindre at visse opplysninger blir kjent for uvedkommende. Taushetsplikt innebærer dermed et forbud mot å videreformidle slike opplysninger til andre instanser og tjenester. Det er to hovedformer taushetsplikt; forvaltningsmessig taushetsplikt og profesjonsbestemt taushetsplikt.

opplysningsplikt er en lovfestet plikt til å gi opplysninger, herunder opplysninger som er underlagt lovbestemt taushetsplikt. Den som sitter med opplysningene, kan ikke velge om opplysningene skal formidles videre eller ikke. Opplysningsplikt setter dermed den lovbestemte taushetsplikten til side.

opplysningsrett den som sitter med opplysninger, kan velge mellom å gi opplysninger videre eller å la det være. Den som sitter med opplysningene, har dermed adgang til, men ikke en plikt til å videreformidle opplysninger. Opplysningsrett kan bl.a foreligge gjennom samtykke fra foresatte, eller etter forvaltningsloven der det er nødvendig å gi opplysningene til et annet organ for å løse egne lovpålagte oppgaver. (Helsepersonell kan kun dele ved samtykke, eller til annet samarbeidende helsepersonell dersom det er nødvendig for å yte forsvarlig helsehjelp.) OBS! Opplysningsretten gir ikke anledning til å

koble inn barnevernet der man tenker at barnet trenger hjelpetiltak i hjemmet- da må man innhente samtykke, evt. vurdere at vilkårene for meldeplikt er oppfylt.

Avvergingsplikt: Ved enkelte former for vold og overgrep (alvorlige straffbare handlinger, som voldtekt, drap, mishandling i nære relasjoner, seksuelle overgrep mot barn) har vi en lovpålagt plikt til å søke å avverge. Plikten er beskrevet i straffelovens § 196 og utløses idet du får kunnskap om at handlingen vil skje, eller tror at det er mest sannsynlig at handlingen vil skje. Avvergingsplikten gjelder for alle, både offentlige ansatte med taushetsplikt og privatpersoner. Du kan avverge ved å varsle politi, barnevern eller på annen måte søke å forhindre at handlingen skjer.

6.0 Vedlegg og referanser

Tegn og signaler på omsorgssvikt.

[Nasjonal faglig retningslinje for helsestasjon med fellesdel](#)

[Barnevernloven § 6-4](#)

[Lov om helsepersonell § 33](#)

[Opplæringsloven § 15-3](#)

[Barnehageloven § 46](#)

[Forvaltningsloven § 13](#)

[Helsepersonelloven § 21 \(flere taushetspliktbestemmelser?\)](#)

[Rundskriv - skolepersonalets opplysningsplikt til barneverntjenesten Udir- 10-2012](#)

[Straffeloven § 139](#)

[Straffeloven § 196](#)

[Veileder for helse- og omsorgstjenestens arbeid med vold i nære relasjoner](#)

[Veileder for avdekking og håndtering av vold i nære relasjoner, Kristiansand kommune](#)

[Dinutvei - Nasjonal veiviser ved vold og overgrep](#)

[Offentlig informasjonsside om meldeplikt - Plikt.no](#)

[Digital meldeplattform](#)

[Barnevernsvakt](#)